

Załącznik nr 3

Objaśnienia do zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stolno na lata 2020-2030

Wieloletnia Prognoza Finansowa jest dokumentem strategicznym służącym ocenie długoterminowego potencjału Gminy w celu zaprognozowania niezbędnych wydatków bieżących oraz ustalenia możliwości inwestycyjnych w kontekście efektywnego zarządzania środkami pożyczkowo-kredytowymi, finansującymi potrzeby rozwojowe.

I. Założenia makroekonomiczne, finansowe i gospodarcze

Kluczową kwestią mającą wpływ na możliwości budżetowe Gminy Stolno jest przyszły rozwój sytuacji gospodarczej w Polsce i na świecie zdeterminowany uwarunkowaniami epidemicznymi związanymi z pandemią koronawirusa SARS-Cov-2 wywołującego chorobę COVID -19. Bezprecedensowy charakter kryzysu gospodarki polskiej i światowej wywołany następstwami pandemii obarcza znacznym ryzykiem popełnienia błędu w formułowaniu prognozy na tle spowolnienia koniunktury gospodarczej. W celu przeciwdziałania skutkom pandemii, w drodze rządowych decyzji administracyjnych, na życie społeczne i gospodarcze nałożony został szereg ograniczeń i obostrzeń. W efekcie tych działań zapobiegawczych oraz powszechnego poczucia niepewności odnoszącego się do zagrożenia zdrowia i kryzysu gospodarczego gospodarka światowa i polska doświadczyła załamania poziomu koniunktury.

Prognozę makroekonomiczną przyjętą na potrzeby opracowania projektu zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stolno na lata 2020-2030 stanowią założenia określone w dokumentach sygnowanych przez Ministerstwo Finansów:

-Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja lipiec 2020 r. – publikacja w dniu 29 lipca 2020r.,

-Założenia projektu budżetu państwa na rok 2021 – publikacja w dniu 29 lipca 2020 r.

Prognoza podstawowych wskaźników makroekonomicznych w perspektywie do 2023 r. przez Ministerstwo Finansów przedstawia się następująco:

- dynamika realna Produktu Krajowego Brutto: w 2021 r. - 104%, w 2022 r. – 103,4% oraz w 2023 – 103,0%,

- dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych (średnioroczna) przy planowaniu wydatków: w 2021 r. - 101,8% , w 2022 r. – 102,2 % oraz w 2023 r. – 102,4%,
- dynamika nominalna przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2021 r. – 103,4, w 2022 r. – 104,1%,5,8 %, oraz 2023 r. 104,7%,
- dynamiki przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej - w 2021 r. – 99,3% oraz w 2022 r. i w 2023 r. – 100,0% .

Do wyliczenia kosztów odsetek od zadłużenia przyjęto prognozowane stawki bazowe WIBOR1M.

W ramach omawianej prognozy wyróżnia się rok 2021 jako rok bazowy, który jest zgodny z danymi zawartymi w uchwale w sprawie zmiany budżetu Gminy Stolno na 2021 rok według stanu na dzień 9 luego 2021 r. Wyzwaniem na 2021 rok i lata następne będzie uzyskanie odpowiednich środków na cele rozwojowe. Zakłada się kontynuację realizacji wieloletnich założeń inwestycyjnych obejmujących projekty planowane do współfinansowania ze środków perspektywy Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020 (z okresem rozliczeniowym do 2023 r.). Założono uzyskanie dofinansowania z tej perspektywy unijnej do realizacji projektów majątkowych w latach 2020 – 2023. Kluczowym wsparciem tych możliwości inwestycyjnych poprzez zapewnienie finansowania wkładu własnego będzie zaciąganie w tych latach kredytów i pożyczek, albowiem szczególnie do 2023 roku kwestią nadrzędną będzie wykorzystanie szans rozwojowych Gminy, w tym dotyczących infrastruktury i związanych z nią inwestycji, przy zachowaniu długoterminowej równowagi finansowej Gminy.

Łączna wartość nakładów inwestycyjnych w latach 2020 – 2030 (wyłączając majątkowe przedsięwzięcia jednoroczne uwzględnione w planie na 2021r) sięga 15.807.862,22 zł.

Obok założeń makroekonomicznych punktem wyjścia do opracowania wieloletniej prognozy finansowej jest ocena aktualnej sytuacji finansowej Gminy oparta na oszacowaniu wykonania budżetu za 2020 r. Przewiduje się wstępnie, że w roku 2020 nastąpi zmniejszenie wyniku ujemnego budżetu gminy w stosunku do planowanego na koniec 2020 roku do poziomu zerowego zł oraz wygenerowanie wolnych środków na rachunku bieżącym budżetu wynikających z rozliczeń kredytów. Z kolei zgodnie ze sprawozdaniem jednostkowym Rb-Z stan zadłużenia na koniec 2020 r. ulegnie obniżeniu do wysokości 4.069.100,87 zł. Stworzy to korzystniejsze warunki do bezpieczniejszego finansowania inwestycji i zaciągania zobowiązań w 2021 r.

II. Dochody

Prognoza dochodów warunkuje poziom wydatków możliwych do poniesienia w przyszłości. Prognoza dochodów bieżących została opracowana w oparciu o analizę realizacji dochodów bieżących w latach poprzedzających rok budżetowy, dla każdego źródła dochodów budżetowych odrębnie. Ponadto przeprowadzona została szczegółowa analiza oczekiwanych wpływów w perspektywie najbliższych trzech lat, tj. 2021, 2020 i 2023.

M.in. uwagę zwraca fakt, że nie założono osiągnięcia dochodów ze sprzedaży majątku. Pomimo znaczącej skali zmian w okresie 2021 - 2024, w perspektywie dalszej, obejmującej 2024 rok i lata następne poszczególne kategorie dochodów przyjęte zostały na poziomie zbliżonym do 2024 r. Oznacza to, że dochody w 2030 r. osiągną wielkość z poziomu dochodów bieżących roku 2024. Począwszy od 2021 r. w prognozie uwzględniono wpływy z gospodarowania majątkiem, ale wyłącznie o charakterze dochodów bieżących, tzn. dochodów z najmu, dzierżawy mienia, użytkowania wieczystego. Duża zmienność czynników wpływających na wysokość dochodów majątkowych, w tym w szczególności brak stabilności na rynku nieruchomości, oraz mocno ograniczone zasoby Gminy powodują, że prognozowanie w oparciu o planowane do osiągnięcia dochody ze sprzedaży majątku na 2021 r. i lata następne obarczone byłyby dużym ryzykiem.

Natomiast prognozuje się, że wpływy Gminy Stolno z dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje w okresie objętym prognozą, które wyniosą:

- w 2021 r. : 1.800.825,39 zł,
- w 2022 r. : 8.175.362,00 zł,
- w 2023 r.: 427.582,00 zł.

W Gminie Stolno dochody z dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje będą stanowiły:

- środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów Unii Europejskiej,
- środki na inwestycje z Funduszu Dróg Samorządowych,
- środki budżetu Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego pochodzące z tytułu wyłączeń gruntów z produkcji rolnej na dofinansowanie dróg,
- środki z Rządowego Funduszu Wsparcia Inwestycji Lokalnych,

- a w 2021 r. wpłaty mieszkańców tytułem udziału w kosztach inwestycji : " Wykonanie mikroinstalcji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych w Gminie Stolno" w łącznej wysokości 678.242,20 zł.

Prognozuje się, że dochody z tytułu realizacji inwestycyjnych programów Unii Europejskiej będą realizowane w latach 2020,2021 i 2023 i wyniosą łącznie 1.755.374,63 zł.

W poszczególnych latach będą kształtowały się następująco:

- w 2021 r. : 172.354,19 zł,
- w 2022 r. : 1.155.438,44 zł,
- w 2023 r.: 427.582,00 zł.

Należy odnotować wsparcie wydatków inwestycyjnych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych otrzymane w wysokości 500.000,00 zł (z tego na 2020 r. w wysokości 100.000,00 zł i na 2021 r. w wysokości 400.000,00 zł) oraz zaplanowane do osiągnięcia w 2022 r. w wysokości 7.019.923,56 zł.

Prognozuje się również na 2021 r. środki na inwestycje z Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 418.229,00 zł, środki z budżetu Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego pochodzące z tytułu wyłączeń gruntów z produkcji rolnej na dofinansowanie dróg w wysokości 80.000,00 zł oraz środki z programu: Kujawsko-Pomorska Infrastruktura Sportowa w wysokości 50.000,00 zł.

II. Wydatki

Wydatki Gminy prognozuje się w warunkach Jej ograniczonych możliwości budżetowych w związku z wypełnieniem norm ostrożnościowych.

Wahania wydatków ogółem spowodowane są zmianami w poziomie nakładów inwestycyjnych. Najwyższy poziom wydatków ogółem przypada na 2022 rok i osiągnie kwotę 31.750.292,67 zł.

Znacząco obniżone od 2024 r. nakłady inwestycyjne nie uwzględniają finansowania dotyczącego programowania unijnego. Ich niski poziom wynika również z konieczności zagwarantowania w ramach wydatków bieżących istotnych kwot na obsługę długu powstałego w znacznej mierze w 2018 r. Obowiązująca reguła bilansowania się budżetu bieżącego, zgodnie z którą wydatki bieżące w danym roku budżetowym nie mogą być większe niż dochody bieżące powiększone o nadwyżki budżetowe z lat ubiegłych i wolne środki na

rachunku bieżącym budżetu wynikające z rozliczeń kredytów, pożyczek, wyemitowanych papierów wartościowych z lat ubiegłych części finansującej deficyt budżetu, znacząco ogranicza elastyczność planowania wydatków w sferze bieżącej. Mianowicie wysokość wydatków bieżących zarówno na etapie planowania budżetu jak i w toku jego realizacji determinowana jest poziomem możliwych do osiągnięcia dochodów bieżących. Ponadto obowiązujący przepis warunkuje możliwość zadłużania się od poziomu wypracowanego wyniku operacyjnego (dochody bieżące – wydatki bieżące) powiększonego o dochody ze sprzedaży majątku w kolejnych latach okresu 2018 – 2020. Wyzwaniem jest nieprzekroczenie zindywidualizowanego limitu obsługi zadłużenia. W związku ze zaktualizowanymi regułami fiskalnymi dotyczącymi relacji z art. 242 – 244 ustawy o finansach publicznych- relacje te na lata 2022 i kolejne w przypadku równoważenia wydatków bieżących dochodami bieżącymi i ewentualnej nadwyżki z lat ubiegłych eliminują wolne środki. Gmina Stolno chcąc więc realizować ujęte w wieloletniej prognozie finansowej przedsięwzięcia inwestycyjne będzie zmuszona maksymalizować poziom wyniku operacyjnego w okresie najbliższych trzech lat. Z uwagi na ograniczone możliwości zwiększania poziomu dochodów bieżących i brak możliwości pozyskania dochodów ze sprzedaży majątku duży nacisk będzie musiał zostać położony na ograniczanie wydatków bieżących.

Prognozuje się, iż w dłuższej perspektywie wydatki bieżące Gminy Stolno kształtować się będą na poziomie zbliżonym do wysokości z 2022 r. (uwzględniając zmiany kosztów obsługi spłat zaciągniętych kredytów i pożyczek). Wskazać też trzeba, że utrzymanie dyscypliny wydatków bieżących ograniczać będą:

- zobowiązania wynikające z podpisanych umów długoterminowych,
- konieczność wyasygnowania środków własnych tytułem zagwarantowania udziałów własnych w finansowaniu dotacjami z budżetu państwa: kosztów realizacji wypłat zasiłków stałych oraz kosztów opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym, kosztów dożywiania uczniów, czy też kosztów umieszczenia mieszkańców Gminy w domach pomocy społecznej, kosztów dowożenia uczniów do szkół, czy też kosztów związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem pandemii.

- wzrost nakładów na bieżące utrzymanie oddawanych do użytku inwestycji, w szczególności: zmodernizowanych świetlic wiejskich, miejsc wypoczynku i rekreacji oraz boisk sportowych,

- znaczący wzrost wydatków jednostek pomocniczych w ramach budżetu gminy, tzw. Funduszu Sołeckiego z uwagi na mocno zwiększoną podstawę naliczania tego Funduszu o dotacje na świadczenia wychowawcze w ramach Programu 500+ , szczególnie w odniesieniu do danych z 2019 i 2020 r.

- koszty obsługi długu, tj. oprocentowanie kredytów i pożyczek.

Koncentracja nakładów inwestycyjnych zakładana jest na 2021 - 2023 rok.

W okresie tym oprócz ważnych przedsięwzięć jednorocznych ujętych w budżecie na 2021 rok planuje się realizację szeregu kluczowych inwestycji wieloletnich, tj:

- pomoc finansową na realizację zadania pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 548 Stolno-Wąbrzeźno od km 0 + 005 do km 29 + 619 z wyłączeniem węzła autostradowego w m. Lisewo od km 14 + 144 do km 15 + 146” ,
- budowę świetlicy wiejskiej w Oborach,
- budowę sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej w miejscowości Grubno oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Stolno,
- Infostradę Kujaw i Pomorza,
- wykonanie mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnych w Gminie Stolno,
- przebudowę i rozbudowę Gminnej Oczyszczalni Ścieków, Stacji Uzdatniania Wody w Grubnie, Stacji Uzdatniania Wody w Trzebieńcu,
- przebudowę drogi gminnej nr 060245C w Pilewicach,
- przebudowę drogi gminnej nr 060219C w Rybieńcu,
- przebudowę drogi gminnej nr 060213C Małe-Czyste -Nałęcz.

Każdorazowo dokonując zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Stolno zastrzega się, że w przypadku nie przyznania środków przeznaczonych na inwestycje nastąpi unieważnienie odpowiednich postępowań o zamówienie publiczne.

W dokumencie ujęto również przedsięwzięcia realizowane i planowane do realizacji przy finansowaniu środkami własnymi:

- przebudowę boiska treningowego w miejscowości Wabcz,
- zakup pojazdu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Rybieńcu.

Reasumując prognozowany poziom wydatków Gminy w projekcie WPF 2021 - 2030 w momencie formułowania Prognozy zapewnia spłatę zadłużenia Gminy przy zagwarantowaniu środków na finansowanie inwestycji prorozwojowych, jednakże przy założeniu stabilności finansowej w okresie pogorszonej koniunktury gospodarczej.

III. Deficyt

Deficyt budżetu w 2021 r. w wysokości - 2.457.447,80 zł jest odzwierciedleniem skutku planowanego do realizacji programu inwestycyjnego w związku z zaangażowaniem w finansowanie inwestycji środków zwrotnych. Planowana nadwyżka budżetowa w latach 2022 – 2030 odpowiada planowanej spłacie zobowiązań dłużnych.

IV. Przychody

Prognoza przychodów jest kolejnym elementem Wieloletniej Prognozy Finansowej warunkującym poziom przyszłych nakładów ponoszonych przez Gminę Stolno. W ramach przychodów Gminy Stolno planuje się środki:

- z tytułu nowo zaciąganego długu,
- na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Deficyt budżetu w 2021 r. oraz wcześniej zaciągnięte zobowiązania dłużne determinują wysokość nowo zaciąganego długu - w przypadku Gminy Stolno stanowiącą kwotę pożyczek i kredytów.

Zgodnie z Prognozą obciążenie budżetu nowo zaciąganymi pożyczkami i kredytami w wysokości 3.863.768,03 zł przypada na 2021 r. w związku ze spłatą wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek a także z przygotowaniem do realizacji nowych przedsięwzięć inwestycyjnych. Zaciąganie nowych zobowiązań dłużnych prognozuje się tylko 2021 r. Planowany w ramach Prognozy okres spłaty nowo zaciąganymi pożyczek i kredytów nie przekracza okresu 10 lat zgodnie z warunkami ofert kredytowych dla sektora samorządowego wybranych banków: Bank Millennium, Bank Gospodarstwa Krajowego, NICOLAUS Bank w Toruniu oraz w zgodności z zasadami udzielania pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Prognozowane w ramach przychodów środki zwrotne korygowane będą wolnymi środkami na rachunku bieżącym wynikającymi z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, ustalonymi na podstawie bilansu za rok poprzedzający.

V. Rozchody

W ramach rozchodów planuje się spłaty zaciągniętego długu oraz planowanego do zaciągnięcia w okresie wieloletniej prognozy finansowej. Na zmniejszenie ostatnich spłat rat kapitałowych zaplanowanych pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki w Toruniu mogą oddziaływać ich częściowe umorzenia udzielane przez Fundusz zgodnie z Zasadami Udzielania Pomocy Finansowej ze Środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu zatwierdzanymi uchwałą Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Zgodnie z Prognozą zasadniczy ciężar ograniczenia długu przypada na lata 2021 - 2027. Wykup zadłużenia nastąpi w 2030 r.

VI. Dług

Okres prognozy długu Gminy Stolno zostaje wyznaczony zgodnie z najdłuższym okresem wykupu zobowiązań dłużnych tj. do 2030 r.

Prezentowana prognoza zadłużenia przekłada się na program przedsięwzięć inwestycyjnych Gminy Stolno w latach 2021 - 2030. Maksymalny poziom zadłużenia, osiągający wartość 6.526.548,67 zł przypada na 2021 r. W kolejnych latach planuje się stały spadek wartości długu aż do jego całkowitego wygaśnięcia w 2030 r.

Ze względu na szeroki program inwestycyjny należy zasygnalizować dużą częstotliwość korekt finansowania potrzeb pożyczkowo/kredytowych w najbliższych latach w następstwie zmian wprowadzanych w projektach inwestycyjnych. Może też na przykład wystąpić skoncentrowanie płatności w krótkim czasie zarówno wydatkowych jak i dochodowych z tytułu refundacji środków zagranicznych. Ponadto duża zmienność parametrów finansowych oraz ewentualny wzrost kosztów inwestycji mogą generować ryzyko zwiększania nowo-zaciąganego długu. Najważniejsza jest jednak konieczność dostosowania długu w

perspektywie wieloletniej do wymogów zaktualizowanych reguł fiskalnych dotyczących relacji z art. 242 – 244 ustawy o finansach publicznych.